

Εικόνες από το νέο πανεπιστήμιο του όχλου και του οθοκλήρωτισμού και οι προοπτικές για ένα νέο δημιουργικό κίνημα

Τα όσα συνέβησαν τις τελευταίες εβδομάδες στα πανεπιστήμια των Αθηνών αλλά και ευρύτερα, και ειδικότερα στη Φιλοσοφική Σχολή το πρωινό της Πέμπτης 16/10 είναι κατά τη γνώμη μας ενδεικτικά μιας νέας κατάστασης, η οποία δημιουργείται κι εδραιώνεται στα πανεπιστήμια. Είναι πολύ δύσκολο να διατυπωθεί μια ψύχραιμη και συνεκτική αποτίμηση των γεγονότων σε τόσο μικρή χρονική απόσταση μετά από αυτά, ειδικά όταν είναι τόσο πρωτόγνωρα. Κρίνουμε, όμως, ότι μία αποτίμηση είναι απαραίτητη, καθώς αντιλαμβανόμαστε τις νέες εξελίξεις ως συμπύκνωση μιας διαδικασίας που επεκτείνεται πολύ πέρα από το στενό ορίζοντα των ίδιων των συμβάντων. Με αυτό μας το κείμενο επιχειρούμε, λοιπόν, μια πρώτη ψηλάφηση του νέου καθεστώτος, στο οποίο περιέρχονται τα πανεπιστήμια και (ακόμη πιο σημαντικό κι επιτακτικό) την ανταγωνιστική πολιτική πρακτική που απορρέει από αυτό.

Αυτή τη στιγμή μέσα στα πανεπιστήμια τα αποτελέσματα της καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης είναι κάτι παραπάνω από εμφανή. Οι διαγραφές των φοιτητών, η επιβολή του $v+2$, η κατάργηση του ασύλου, οι αστυνομικές επεμβάσεις, η αύξηση του κόστους φοίτησης, οι απολύσεις εργαζομένων, οι εργολαβίες, τα συμβούλια διοίκησης, η εντατικοποίηση των σπουδών και μαζί ο γενικευμένος αυτοματισμός και εκφασισμός δίνουν τον τόνο μιας νέας κατάστασης στα ιδρύματα της χώρας.

ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Την Τετάρτη 15/10 η γενική συνέλευση της φιλοσοφικής αποφάσισε μονοήμερη κατάληψη της σχολής. Αυτό αποφασίστηκε ως απάντηση στα νέα μέτρα που προωθούνται από το υπουργείο καθώς και στις κατασταλτικές κινήσεις εις βάρος φοιτητών/τριων.

Το ρυθμό των γεγονότων που θα επακολουθούσαν, τον έδωσε η κοσμητεία της σχολής, η οποία αρνήθηκε να επικυρώσει την απόφαση της γενικής συνέλευσης, με αποτέλεσμα οι πόρτες της φιλοσοφικής να μείνουν ανοιχτές το πρωί. Από νωρίς το πρωί άρχισαν να μαζεύονται περίπου 200 φοιτητές με απαίτηση να λήξει η κατάληψη και να κάνουν μάθημα. Ο μικροαστικός αυτός όχλος υπό την καθοδήγηση καθηγητάδων όπως το χουντικό απολίθωμα ονόματι Γεωργαντζόγλου και ο σουλουπωμένος πίθηκας Διονύσιος Μπενέτος, επιτέθηκαν στην περιφρούρηση της κατάληψης με τραμπουκισμούς, σπρωξιές, ύβρεις και σωματικές επιθέσεις (μάλιστα ο γραβατοφορεμένος γίδαρχος Μπενέτος προκάλεσε και τον τραυματισμό μιας φοιτήτριας). Μετά από αρκετό σπρωξίδι ο όχλος κατάφερε τελικά να σπάσει την κατάληψη και να επαναφέρει την «ομαλότητα» στη σχολή. Λίγες ώρες μετά από αυτά τα γεγονότα τα ματ διέλυσαν, με ξύλο και χημικά, συγκέντρωση φοιτητών/τριων έξω από την πρυτανεία του εκπα.

Αυτό που συνέβη ήταν κάτι πρωτόγνωρο και καταδεικνύει σε πόσο μεγάλο βαθμό έχει προχωρήσει ο αυτοματισμός, ο εκφασισμός, η ιδιώτευση και ο μικροαστικός κομφορμισμός του φοιτητικού σώματος. Το να βλέπεις φοιτητές να εκλιπαρούνε για λίγα

παραπάνω μαθήματα και λίγη ακόμα εντατικοποίηση και μέσα σε αυτή τους τη λαχτάρα να είναι έτοιμοι να γίνουν πρόβατα γύρω από τον κάθε αυτόκλητο γιδοβοσκό και να κινούνται ενάντια στην απόφαση της ίδιας της γενικής συνέλευσης είναι φυσικά αποκρουστικό και τρομακτικό, αλλά δεν είναι και κάτι τόσο ξαφνικό και αναπάντεχο, αφού πολύ πριν εκφραστεί σε πρακτικό επίπεδο, η αντίληψη αυτή είχε επικρατήσει ως πλειοψηφούν ρεύμα μέσα στις σχολές. Για να μην υποτιμούμε, λοιπόν, τη νοημοσύνη μας πρέπει να δούμε τα γεγονότα πέρα από τις εύκολες καταδίκες και τις στρογγυλοποιήσεις, και να κατανοήσουμε χωρίς παραμορφώσεις την κατάσταση όπως αποτυπώνεται μπροστά μας, ούτως ώστε να κατανοήσουμε ποια είναι η ιστορική συγκυρία που δημιούργησε τα συγκεκριμένα φαινόμενα.

Η ΠΑΡΑΚΜΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ Η ΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΤΕΠΙΘΕΣΗ

Μια τέτοια προσπάθεια οφείλει εκ των πραγμάτων να εξετάσει από την αρχή τι είναι ο φοιτητικός σύλλογος, τι ήταν και τι είναι οι γενικές συνελεύσεις, καθώς και το κοινωνικό συμβόλαιο μέσα στο οποίο εντάσσονταν και εντάσσονται, ώστε να αναδειχθεί με σαφήνεια η νέα κατάσταση μέσα στα πανεπιστήμια, η οποία υποβόσκει εδώ και καιρό και της οποίας συμβολική συμπύκνωση και σύμπτωμα ήταν τα παραπάνω γεγονότα.

Στο πλαίσιο, λοιπόν, του μεταπολιτευτικού status quo, όπου κυριάρχησε το χαζοχαρούμενο life-style, και η προοπτική της κοινωνικής ανόδου έκρυψε σταδιακά τους κοινωνικούς ανταγωνισμούς κάτω από το πέπλο της καταναλωτικής ραστώνης, το πανεπιστήμιο αναδείχθηκε ως ο κατεξοχήν φορέας μέσα από τον οποίο πραγματώνονταν η πολυπόθητη πρόσβαση στον κόσμο της επαγγελματικής σταδιοδρομίας και της καριέρας, ενώ ταυτόχρονα εμπεδώθηκε σαν μαζικός κοινωνικός χώρος, αφού σε αντίθεση με το παρελθόν η συντριπτική πλειοψηφία των νέων απέκτησαν πρόσβαση σε αυτό. Παράλληλα οι κατακτήσεις του αντιδικτατορικού και μεταδικτατορικού φοιτητικού κινήματος σχετικά με τη συνδικαλιστική και πολιτική δράση εντός των ιδρυμάτων, εμπεδώθηκε σαν θεσμικός τους πυλώνας. Σύμφωνα λοιπόν με αυτή τη λογική δημιουργούνται και οι φοιτητικοί σύλλογοι και οι διάφορες θεσμικές τους διακλαδώσεις, με τον τρόπο που τους αντιλαμβανόμαστε σήμερα.

Με όλα αυτά, φυσικά, δεν θέλουμε να υποβαθμίσουμε τους αγώνες και τις διάφορες αγωνιστικές εκφράσεις που έλαβαν κατά καιρούς οι φοιτητικοί σύλλογοι... Απλώς θέλουμε να αποτυπώσουμε με ειλικρίνεια τον τρόπο με τον οποίο οι φοιτητικοί σύλλογοι εγκαθιδρύθηκαν και σταθεροποιήθηκαν ως κεντρικοί μοχλοί μέσα από τους οποίους το φοιτητικό σώμα εκφράζεται πολιτικά και θεσμικά.

Επειδή, όμως, αντιλαμβανόμαστε ότι οι θεσμικές νόρμες δεν ανταποκρίνονται πάντα στους πραγματικούς συσχετισμούς δυνάμεων και δυναμικών, οφείλουμε να παραδεχτούμε ότι οι θεσμοθετήσεις αυτές, από ένα σημείο και μετά έχασαν τον χαρακτήρα ομαλής εκπροσώπησης του φοιτητικού συνόλου. Οι διαδικασίες και οι θεσμοί των φοιτητικών συλλόγων απογυμνώθηκαν από την κοινωνική δυναμική του φοιτητικού σώματος και έμειναν απλές γυμνές διαδικασίες, έρμια του κάθε κομματικού πάστορα και των παραταξιακών γραφειοκρατιών, οι οποίες εξαντλούσαν τη θεσμική αναγνώριση των φοιτητικών συλλόγων χαράσσοντας «στρατηγικές» που οι ίδιες σχεδίαζαν και εφάρμοζαν, σχεδόν χωρίς ακροατήριο.

Φυσικά δε σκοπεύουμε να μπούμε στα χωράφια της τελεολογίας. Αυτή η κατάσταση δεν είναι ούτε γραμμική, ούτε αρμονική. Σε αυτήν τη γενικευμένη κατάσταση υπήρξαν πολλές εξαιρέσεις και σημεία ρήξης (για παράδειγμα οι φοιτητικές κινητοποιήσεις το 2006-7 κ.α.) και πολύ πιθανό είναι να ξαναυπάρξουν στο μέλλον. Για αυτό και προκρίνουμε ως πολύ σημαντική την παρέμβαση στις γενικές συνελεύσεις και την υπεράσπισή τους από τις σύγχρονες αντιπολιτικές τάσεις. Αυτό όμως που μας ενδιαφέρει εν προκειμένω δεν είναι τα σημεία ρήξης, τα οποία ακολουθούν συνήθως τη δική τους απρόβλεπτη λογική και κίνηση, αλλά η καθημερινή πολιτική πρακτική εντός των σχολών.

Τα τελευταία χρόνια μέσα στα πλαίσια της οικονομικής κρίσης και του καθεστώτος εκτάκτου ανάγκης το κράτος προχωράει σε έναν βαθύ μετασχηματισμό των δομών του διαρρηγνύοντας μονομερώς τους συσχετισμούς του μεταπολιτευτικού κοινωνικού συμβολαίου. Οι νέες πρυτανικές αρχές, η εγκατάσταση των security μέσα στις πανεπιστημιούπολεις και η γενικότερη καταστολή που βιώνουμε τον τελευταίο καιρό δείχνει ότι το κράτος αποφάσισε να κόψει τα σκοινιά που κρατούσαν όρθιο το καθεστώς διαμεσολάβησης και να ξεμπερδεύει μια και καλή με τους φοιτητικούς συλλόγους. Ταυτόχρονα λόγω της γενικευμένης απονομιμοποίησης των φοιτητικών συλλόγων δεν έχει μείνει και κανείς να υπερασπιστεί τις όποιες χειραφετητικές και απελευθερωτικές τους πλευρές.

Δεν είναι μόνο τα διοικητικά συμβούλια και οι λοιπές διαδικασίες ανάθεσης, που συγκροτούν τους φοιτητικούς συλλόγους, αυτά τα στοιχεία που πέφτουν στο κενό. Και οι γενικές συνελεύσεις, το κατεξοχήν αντι-ιεραρχικό και οριζόντιο όργανο του φοιτητικού κινήματος (όταν δεν το εξαχρειώνουν οι διάφορες «πρωτοπορίες» και ο γραφικός τους θίασος) εκπίπτουν σήμερα σε μια πρωτοφανή απονομηματοδότηση.

ΓΙΑ ΕΝΑ ΑΥΤΟΝΟΜΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΠΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΕΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Θα ήταν πάρα πολύ εύκολο να αγνοήσουμε την κατάσταση, να αφεθούμε στις σιγουριές μας θεωρώντας ότι ανακαλύψαμε την αιώνια πλατφόρμα και να συνεχίσουμε να τρέχουμε σαν καρτούν που μετά τον γκρεμό συνεχίζει να προχωρά στον αέρα. Αλλά επειδή αντιλαμβανόμαστε ότι αυτό θα οδηγήσει αναπόφευκτα στην πτώση είμαστε αποφασισμένες και αποφασισμένοι να δούμε την πραγματικότητα όπως είναι και να οικοδομήσουμε πάνω σ' αυτήν, πέρα από τις διαδικαστικές κομψολογίες.

Το κράτος και οι πανεπιστημιακές αρχές προσπαθούν σήμερα με κάθε μέσο να μονοπωλήσουν τον δημόσιο χώρο και να τον ορίσουν μονομερώς μέσα σε ένα κλίμα αστυνομικοποίησης, ελέγχου και πειθάρχησης. Και όλο αυτό παράπλευρα και παραπληρωματικά με μία εντεινόμενη εντατικοποίηση των σπουδών (διαγραφές, ν+2 κ.τ.λ.) μέσα στα πλαίσια μιας αυταρχικής προώθησης της καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης. Ένα νέο πανεπιστήμιο, στο οποίο η γνώση θα είναι αυτοματοποιημένη, οι χώροι περιφραγμένοι και περιφρουρημένοι και τα φοιτητικά υποκείμενα αντιδημιουργικά, ανέμπνευστα και προβλέψιμα, θα έχουν ως απώτατο οριζόντά τους το μάθημα, την ανοιχτή σχολή, τις καθαρές τουαλέτες και το σαββατιάτικο ξενύχτι.

Απέναντι σε αυτή την κατάσταση είναι επιτακτικό να επανεφεύρουμε εκείνους τους συλλογικούς δεσμούς, να αρνηθούμε κι εμείς μονομερώς την οριοθέτηση που θέτει η κυριαρχία και να επαν-οικειοποιηθούμε το χώρο και τον χρόνο μας. Κάτι τέτοιο δεν θα επιτευχθεί μέσα σε συγκυριακές συναντήσεις, σε αραχνιασμένες συνεδριάσεις των δ.σ. και σε ολοένα και πιο μονότονες και επαναλαμβανόμενες γενικές συνελεύσεις, αλλά με την καθημερινή μας άμεση και χειραφετητική δράση.

Η κατάληψη των απονεκρωμένων χώρων του πανεπιστημίου, το ξαναζωντανεμά τους μέσα από την αυτοδιαχείριση και η πλαισίωσή τους με χειραφετητικά νοήματα, η έμπρακτη αντίσταση και η κοινωνική αντι-βία ενάντια στους διάφορους σεκιουριτάδες και σε οποιονδήποτε φορέα ελέγχου εντός των σχολών, η συνάντηση με τους εργαζόμενους στις σχολές και η διεκδίκηση μαζί τους των κοινών συμφερόντων μας, η καθιέρωση της αυτοθέσμησης και της οριζοντιότητας απέναντι στις λογικές του όχλου, του αυτοματισμού και της επεκτατικής βλακείας είναι ο κινητήριος μοχλός για να ξαναβρούμε τα θαμμένα νοήματα της συλλογικότητας και της αλληλεγγύης.

Δεν υποτιμούμε την ανάγκη για ένα μαζικό βήμα δημοσίου διαλόγου της φοιτητικής κοινότητας (όπως υποτίθεται ότι είναι οι γενικές συνελεύσεις), το οποίο θα λειτουργεί με όρους συμμετοχής και ισότητας κόντρα στην ανάθεση και την εκπροσώπηση. Πιστεύουμε όμως ότι μπροστά στη σήψη που έχει τυλίξει τα συλλογικά όργανα το πρώτο βήμα για μια ριζοσπαστική θεμελίωση νέων είναι η ανα-δημιουργία εκείνης της χαμένης συλλογικής φωνής μέσα κι έξω από τα αμφιθέατρα, η οποία θα ξαναπιάσει το κομμένο νήμα εκεί που μας το άφησαν οι προηγούμενοι...

ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΝΕΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΟΥ ΟΧΛΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΣΜΟΥ

ΠΑΛΕΥΟΥΜΕ ΓΙΑ ΟΛΑ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ

epf72@riseup.net | epf72.squat.gr